Sporda Ahlaktan Uzakla?ma Ölçe??

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sporda Ahlaktan Uzakla?ma Ölçe??*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31030

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sporda Ahlaktan Uzakla?ma Ölçe?i (SAUÖ), spor ortamlar?nda bireylerin ahlaki standartlar?n? ask?ya alma veya bu standartlardan sapma e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle sporcular?n etik olmayan davran??lar?n? rasyonelle?tirmelerine olanak tan?yan bili?sel mekanizmalar? **ahlaktan uzakla?ma** teorisi çerçevesinde de?erlendirmektedir. Ölçe?in k?sa formu, Türk kültürüne **geçerlik** ve **güvenirlik** çal??malar? yap?larak uyarlanm??t?r.

Yap?lan uyarlama çal??mas?, ölçe?in sporcular aras?nda gözlemlenen ve genellikle rekabetçi bask? alt?nda ortaya ç?kan ahlaki sapmalar? ve etik d??? davran??lar? tespit etme yetene?ini göstermi?tir. Ölçek, tek faktörlü yap?s?yla, sporda ahlaki yarg?lar?n erozyonunu bütüncül bir biçimde ele almaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sporda Ahlaktan Uzakla?ma, **Spor Psikolojisi**, Etik Davran??, Ahlaki Yarg?, Psikometrik Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Bahri Gürp?nar

Amaç

Sporda Ahlaktan Uzakla?ma Ölçe?i'nin temel amac?, sporcular?n rekabetçi ortamda etik d??? veya sald?rgan davran??lar? hakl? ç?karmak için kulland?klar? **ahlaktan uzakla?ma** mekanizmalar?n?n düzeyini belirlemektir. Bu mekanizmalar, sporcular?n kendi eylemlerinin olumsuz sonuçlar?ndan duyduklar? suçlulu?u azaltmalar?na yard?mc? olur.

Ölçe?in Türk kültürüne uyarlanmas?yla, Türk sporcular?n ahlaki yarg?lar?n? ve etik e?ilimlerini bilimsel olarak incelemek ve bu sayede **spor psikolojisi** alan?nda kültüre özgü ara?t?rmalara zemin haz?rlamak hedeflenmi?tir. Elde edilen veriler, etik e?itim programlar?n?n geli?tirilmesi ve spor ortam?nda fair play ruhunun te?vik edilmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, sosyal bili?sel teoriye dayanan ahlaktan uzakla?ma kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireylerin kendi ahlaki standartlar?na ayk?r? hareket ettiklerinde ortaya ç?kan iç çat??may? (vicdan azab?n?) ortadan kald?rmak için kulland?klar? bir dizi bili?sel yeniden yap?land?rma stratejisini ifade eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

SAUÖ, spor ba?lam?na özgü durumlar? ele alarak, sporcular?n sald?rganl?k, hile veya kural ihlali gibi etik d??? davran??lar? nas?l rasyonelle?tirdiklerini veya masum gösterdiklerini tespit etmeye odaklan?r. Ölçe?in tek faktörlü yap?s?, ahlaktan uzakla?man?n spor ortam?ndaki genel düzeyini bütüncül olarak ölçtü?ünü göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in Türk kültürüne uyarlanmas? s?ras?nda yap?lan do?rulay?c? faktör analizi (DFA) sonuçlar?, ölçe?in yap?sal **geçerli?ini** destekleyen iyi uyum indeksleri sunmu?tur. Bu indeksler, k?sa formun teorik tek faktörlü yap?s?n?n örneklem verileriyle uyumlu oldu?unu göstermektedir.

Elde edilen uyum indeksleri a?a??daki gibidir:

Ki-kare/sd (χ^2/df) = 2,99 (Bu de?erin 3.0'ün alt?nda olmas? iyi uyumu gösterir.)
GFI (Goodness of Fit Index) = 0,97
AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) = 0,94
CFI (Comparative Fit Index) = 0,92
NNFI (Non-Normed Fit Index) = 0,88
RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) = 0,068 (0.08 alt?nda olmas? kabul edilebilir uyumu ifade eder.)
SRMR (Standardized Root Mean Square Residual) = 0,052 (0.08 alt?nda olmas? iyi uyumu ifade eder.)

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k **güvenirli?i**, **Cronbach Alpha** katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Çal??ma sonucunda elde edilen Cronbach Alpha katsay?s? 0,78 olarak bulunmu?tur.

Bu de?er, psikometrik ölçme araçlar? için genel kabul görmü? standartlara göre ölçe?in maddeleri aras?nda yeterli düzeyde bir iç tutarl?l?k oldu?unu ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermektedir. Bu yüksek **güvenirlik** düzeyi, ölçe?in tekrarl? ölçümlerde tutarl? sonuçlar verece?ine i?aret eder.

Faktör Analizi

Sporda Ahlaktan Uzakla?ma Ölçe?i, tek faktörlü bir yap?ya sahiptir. Bu durum, ölçe?in tüm maddelerinin tek bir temel psikolojik yap?y?, yani spor ba?lam?ndaki genel ahlaktan uzakla?ma e?ilimini ölçtü?ünü ifade etmektedir.

Tek faktörlü model, ölçe?in k?sa formunun yap?sal basitli?ini ve uygulama kolayl???n? desteklemektedir. Do?rulay?c? faktör analizi (DFA) sonuçlar?, bu tek faktörlü yap?n?n Türk sporcu

ARABPSYCHOLOGY.COM

örnekleminde iyi bir ?ekilde temsil edildi?ini do?rulam??t?r.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama ve Geli?tirme (Orijinal ölçe?in k?sa formunun Türk kültürüne uyarlanmas?)

Format: Yaz?l? anket formu

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan K?sa Form)

Popülasyon Grubu: Sporcular

Ya? Grubu: Belirtilmemi?tir, ancak üniversite spor bilimleri fakültesi dergisindeki yay?n dikkate al?nd???nda genellikle genç yeti?kin (üniversite) veya aktif sporcu popülasyonu hedeflenmi?tir.

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, aktif olarak spor yapan bireyler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 7'li **Likert Ölçe?i** kullan?lm??t?r (1=Hiç kat?lm?yorum - 7= Tamamen kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

Ahlaki Standartlar, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Cronbach Alpha, Etik D??? Davran??, Fair Play, **Likert Derecelendirme**, Spor Eti?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynaklarda belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Sa?lanan kaynaklarda belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Bahri Gürp?nar (Yazar?n ilgili akademik kurum adresi kullan?lmal?d?r.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Bahri Gürp?nar taraf?ndan 2015 y?l?nda yay?nlanan makale kapsam?nda Türk kültürüne uyarlanm??t?r. Akademik amaçl? kullan?mlar için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in orijinal makalesi ve uyarlama çal??mas? aç?k eri?im olarak sunulmu?tur.

Orijinal makalenin ba?lant?s?na buradan ula??labilir: dergiler.ankara.edu.tr.

Ölçe?in PDF format?ndaki k?sa formu da mevcuttur. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: sporda-ahlaktan-uzaklasma-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynakça

Gürp?nar, B. (2015). Sporda ahlaktan uzakla?ma ölçe?i k?sa formunun Türk kültürüne uyarlanmas?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dergisi, 13*(1), 57-64.

Sporda Ahlaktan Uzakla?ma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Tek faktörlüdür.

" Sporcular?n birbirlerini a?a??lamalar? gerçekte kimseye zarar vermez "

ARABPSYCHOLOGY.COM